

SZABOLCS

Főszerkesztő: Dr. KOMJATHY KAZMÉR.

TÁRSADALMI HETILAP.

Felelős szerkesztő: SZALAY BÉLA.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGÉSZ ÉVRE 8 KORONA. EGYES SZÁM ÁRA 16 FILLÉR. — MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON. — HIRDETÉSEK NÉGYZETCENTI-TANITÓKNAK ÉS JEGYZŐKNEK EGÉSZ ÉVRE 4 KORONA. — MÈTERE 5 FILLÉR; TÖBBSZÖRI KÖZLÉSNEK ÁRENGEDMÉNY.

KOSSUTH.

Mint a messze távolból óriási gyorsasággal száguldó üstökös csillag, úgy tünt fel a népszabadság évszázadon át, hol derüs, hol borus égboltozatján egy igazi csoda: Kossuth.

Szemelláthatólag jött a horizont felé. A kis megyei követből hatalmas eszmék ékesen szóló előharcosa, majd a nemzeti ébredés lánglelkű vezére s már észre sem vesszük, a 48-as események közepében álló hatalmas, óriás egyéniség: egy nemzetnek élet-halál harcában vezére, a népek szabadságának történetében a nagyok közt is első, hatalmas vezéregyéniség.

Kossuth élete igazán egy üstökös futásához hasonló. Rövid idő alatt hatalmas pályát futott be, megvilágítva a népszabadság sötét égboltozatját és bepillantást engedve egy más Magyarország berendezkedésének misztériumába.

Amikor Zemplénmegye gyűlésén az egyszerű megyei követ felemelte szavát a sajtószabadság mellett, ennek a szónak ereje már egy egész országot rezgésbe hozott; amikor a Pesti Hirlap hasábjain és Pestmegye gyűlésein láng-

lelkét kitérte a nemzet előtt, a nemzeti követeléseknek már kimagasló vezére volt; amikor 1848. július 11-én leghatalmasabb szónoklatát „mentsék meg a hazát“ kezdettel elmondotta, ezen szónoklat világtörténeti eredménye 200000 harcos és 42 millió forintnak megszávozása s ezzel a nemzetiségek támadásának, majd az osztrák haderőnek leverése volt; amikor a debreceni országgyűlés a Habsburg-ház detronizációját az ő indítványára kimondotta és őt kormányzóvá választotta, a magyar nemzeti eszme ezen indítvány nyomán leg-tökéletesebb fokára emelkedett; amikor az eszme, Magyarország szabadsága és függetlensége meg nem valósulhatott, eltűnt az activ létezés szinteréről, mint egy távozó szellem, mint egy letűnt üstökös, messze távolból csak fényét, csak letűnt dicsőségét sugározva reánk; amikor egy nemzet hívó szava kiáltott felé: jöjj, mert lángoló hazaszeretetedre bölcsességedre szükség van, — a halottakat, az emlékeket feltámasztani nem engedte, — nem jött, mert egy hosszú, apostoli életen keresztül vallott elvéhez

még ennek az áldozatnak az árán is hű akart maradni: hát nem volt-e ez az élet csak minden ezred évben egyszer visszatérő üstökös, nem volt-e ez az ember egy hős, aki szellemének fényességével, isteni tehetségének mindenkor nemzeti javát szolgáló megnyilatkozásával utat tört minden magyar ember szívéhez, hát nem érdemli-e meg ez a Kossuth, hogy nemzeti imádságunkba nevét befoglaljuk?

Ennek az üstökösnek: Kossuthnak a sorsa is hasonló az üstökösök sorsához. Elmult, de emléke élni fog örökké s visszatértét várni fogjuk, amíg magyar ember élni fog e hazán. Könnyes szemekkel nézünk a messze távolból fénylő csillag után, a lehangoltság ereje vesz erőt rajtunk, ha rágondolunk, hogy elment, de azért minden magyar szíven ott él a remény: van még a magyarnak Istene! lesz még a magyarnak Kossuthja!

A magyarok Istene örökös feleltünk, a magyarok Kossuthja pedig ide jött közénk, emléke csupa élet, szobrát ime a holnapi napon leplezzük le.

Vasuton.

Irta: Lara.

— Ugyan kalauz, elmegyünk még ma innen? Egy másodosztályu kupéból hangzottak ki eme szavak s nemsokára megjelent az ajtóban egy kis kövér baba-asszony.

— Még az állomásfőnök nem adott engedélyt az indulásra, bizonyosan a Kelemen bárónét várjuk.

A hölgy pokolba kívánt minden bárónét, meg minden állomásfőnököt, mikor ő már szeretne otthon lenni az ő kicsi férje karjai között s míg ezeket végiggondolta, bosszusan ült vissza a kupéba.

Nemsokára felnyílt ismét az ajtó s a kalapskatulyák, bőröndök töméntelen sokasága után, miket egy libériás inas rakott fel, egy karcsu, szőke szépség ugrott fel.

Kiváncsian nézett be minden ajtón s mikor ide is bedugta szőke szép fejét, megszólalt a bent ülő asszony:

— Nini Janka, te vagy? — nekem azt mondták, hogy Kelemen bárónéra várunk.

— Jé, Malvia! No nézd már, ki gondolta volna, hogy itt találak. Azt hittem, hogy otthon turbékolok a férjecskéddel, fecsgett az ujonnan érkezett.

No igen, tette hozzá leereszkedőleg, mintegy válaszoiva, én vagyok az.

Hát csakugyan elvett, nem is gondoltam volna. Hallottam, hogy az anyja nem akart semmiesetre sem beleegyezni a házasságba. Különben nem lehet rajta csudálkozni mindig tudtál a férfakkal bánni.

A báróné megvetőleg bigyesztette ajkát s elnevette magát.

Férfi! Ugy utálok ezeket az együgyű, mamlasz divatbábukat. Nem kell nekik a szerető, a hű asszony, de bolondulnak utánunk, ha semmibe sem vesszük őket. Különben ha nem untat, elbeszélem, hogy történt. Érdekel?

— Sőt kérlek?

— Mikor a sziniakadémiát elvégeztem, kezdett bele a kis báróné az elbeszélésbe, azt mondta az igazgató: Nézd csak Janka, tudod, hogy mindig jóakaród voltam, mert tetszett az a piros pofácskád, fitos orrocskád. Ne haragudj hát, ha őszintén beszélek hozzád, midőn szárnyaidra bocsátalak. Nem való vagy te színésznőnek lelkem. Nincs annyi tehetséged, mint egy utolsó orfeumista nőnek: ne is számíts te babérokra, hanem fogj magadnak egy gazdag balekot.

— Mondhatom szép oktatás, nevetett bele a másik.

— Az. Szemtelenül őszinte s én épen azért fogadtam meg — mindig szerettem az az őszinteséget.

— Rossz tulajdonság egy színésznőben, hanem folytasd.

Azért kaptam szerződést. Negyven forint fizetésem volt egy vándortársulatnál, amely többek között ide Kelemenházára is eljött. Negyven forint és nekem ebből kellett anyámmal együtt megélnem. Az anyám főzött, mosott, varrta ruháinkat s a mit megspóroltunk, azt ruhára költöttem, mert a báró már akkor bolondult utánam s elegánsnak kellett lennem.

Az igazat megvallva én is jártam utána, minden szeszélyének engedelmeskedtem, olyan voltam, mint a cselédje.

Talán ezt unta meg, vagy engedett szülei kívánságának, de ezután ritkán járt hozzánk, elhanyagolt, de tudtam, hogy szerelmes belém.

Ekkor kaptam anyjától levelet, körülbelül így hangzott:

Kisasszony!

Miért akar Ön mindenáron a családkba tolakodni? Gondolja meg, hogy férjem átka kisérné önöket az oltár elé, az pedig egyértelmű a szegénységgel, a nyomorral, mert fiam sokkal léhább, semhogy eltarthatná Önt, ha apja kitagadja. Ne akarjon neje lenni — Kelemen Krisztina báróné.

Ez a levél felforraltta véretem s megesküdtem, hogy bosszút állok, hogy elvételtem magam velem.

Tudod mit jelent egy színésznő bosszúesküje? Azt, hogy szövetségre hívja a pokol összes hatalmait; szövetséges társakká teszi

A falu jegyzője.

A mi agyonegyszerűsített közigazgatásunknak talán legszánandóbb áldozata a községi- és körjegyző, akiről ha élethű fotográfiát akarnánk bemutatni, nevezhetnénk egyrészt olyan közigazgatási hivatalnoknak, aki jogilag semmiért sem felelős s a ki mégis minden felelősséget a válain visz. Van körülbelül 30 tebbvalója, amelyik mind fegyelmi eljárás terhe alatt rendelkezik vele, úgy, hogy a legtöbb falusi jegyző csak nagy ritkán ér rá magával a faluval is foglalkozni. A falu jegyzőjének ugyanis a jegyzői állás természetéből kifolyólag a jogkereső nép tanácsadójának, gyámolítójának és társadalmi vezetőjének kellene lenni, e helyett a legtöbb jegyző a mi közigazgatásunk tökéletlensége miatt nem más mint aktagyáros, sőt miután az adó végrehajtás s egyéb más zaklatása a falusi népnek, is a jegyző kötelessége, a legtöbb helyen alig tekinti a nép másnak, mint az élete megkeserítőjének, egy olyan zsarnoknak, amelyet ráadásul neki kell fizetni is.

Nagy ritkaság az olyan falu, amelyikben a lakosság lélekben összeforrott a jegyzőjével, de nem is csoda. Hiszen a községi jegyző nem ér rá a falu szociális bajaival törődni s ha mégis törődik, bizonyosan az éjjeli nyugalmát kell megrabolnia, mert máskülönben a kelle-ténél is nagyobb rakásra gyülnék fel a restancia, aminek természetszerű következménye a fegyelmi eljárás. Ily körülmények között ma is csoda, ha községi- és körjegyzők már évek óta türehetetlennek találják helyzetüket s nap-nap után nagyobb eréllyel követelik annak megváltoztatását. Minden falusi jegyző érzi magában, hogy neki neme-

sebb hivatása van s jelentősebb szerepe a falu életében, mint az, hogy a különböző magasabb fokú közigazgatási apparátusok örökös lábtörője legyen. A jegyző ott él a faluban, ismeri a falu ezernyi és ezernyi baját és még sem tud rajta segíteni, mert hiszen életének, tevékenységének legnagyobb része meddő „nemleges“ jelentések gyártásával és oly funkciók végzésében telik le, amelyeket állami közegeknek kellene végezniök.

Ily körülmények között valósággal ritkaságszámba megy, ha oly jegyzőről hallunk hirt, aki hivatali teendőinek pontos elvégzésén kívül a társadalmi munka mezején is tudott elévülhetlen érdemeket szerezni. Legutóbb a mátraverebélyiek derék jegyzőjéről, Berzsényi Béláról emlékeztek meg a lapok, az ottani fogyasztási szövetkezet 10 éves jubileumával kapcsolatban. Benne ugylátszik megtalálhatjuk a falusi jegyző ma még elég ritkaságszámba menő mintaképét. Hogy mint jegyző kiváló lehet, azt az bizonyítja, hogy a felsőbb közigazgatási szervek is résztkértek a kis szövetkezeti ünnepből. De hogy a társadalmi munka mezején is kitűnik, az kiviláglik abból, hogy immár közzel 10 éve vezet egy szerény viszonyok között lévő községben hitel és fogyasztási szövetkezetet, melyeket a mint szövetkezetek közé soroznak s amely intézmények segítségével sikerült a faluját kiemelni eddigi mostoha helyzetéből s rávezetni a fejlődés, a virágzás útjára. Ezen a szövetkezeti jubileumon nem is a szövetkezetet ünnepelték, hanem a falu derék jegyzőjét, aki éjjel nappal azon töri a fejét, hogy segíthetne a saját községének nyomoruságain. És sikerült is neki a bajok orvoslására a legjobb eszközt megtalálni, a szövetkezeti eszmét, az apró szétszórt erők egyesí-

tését, úgy hogy Mátraverebély község ma már ott tart, hogy a falu kulturális és humanitárius szükségletét egyetlen gazdasági és társadalmi szervezet képes ellátni. A szövetkezet utcát épít a községnek, utakat rendez, ellátja a szegénysorsu iskolásgyermeket tanszerekkel, pótolja az iskolaépítéshez hiányzó tőkét s nap-nap után újabb eszközöket nyújt a község lakosainak vagyonosodásához.

Van ez így több helyütt az országban, ámde megvagyunk róla győződve, ha a község és körjegyzők mostoha helyzetén segítenék, a legtöbb községben megtalálnók azokat a társadalmi uton létrejött népjóléti intézményeket, amelyek, nem csak a falu anyagi, de erkölcsi bajain is segítenek. Az is bizonyos, hogy ezeknek az intézményeknek a megteremtéséhez maguk a jegyzők látnának leginkább hozzá, mert hiszen ők is nagyon jól tudják mennyivel jobb és könnyebb valamit ha van miből önön magunknak megcsinálni, mint az ahhoz szükséges eszközöket győtrő deputációzásokkal és folyamodványokkal kikunyorálni a kormánytól, vagy más felsőbb hatalomtól.

Az igazi nagy pillanat.

Spinoza, az amsterdami gyémántkőszőrüs egy mélységes axiomát állított fel, mely szerint minden törvényszerűség kozmikus volt. Ez azt jelenti, hogyha Isten munkál a fizikában, ő nyul bele az emberi értelemben is. Isten munkált a fizikában, midőn főséges teremtetéstervezetét kigöngyölte az evolúció folyamán, ő munkál az emberi értelemben is az ihletés pillanatában s minden oly nagy pillanatban, midőn egy-egy igazsággal gazdagabb lesz az emberi gondolkodás története.

Ki ne érezte volna a gondolatok születésének gyönyörűségét? Lefolyása a következő. A külső, szinpompás, tárgygazdag világ hat ránk, érzékeinkkel szenvedélyes képgyűjtők vagyunk, majd szobrászoknak csapunk fel, midőn a képzetek kruda-masszájára lefaragjuk a lényegtelen s fogalmakat formálunk, melyekből a Louvrénál is impozánsabb muzeumot rendezünk be értelmünkben.

De ez még eddig csekélység, mondjuk fizika. Még a határig boldogul a materializmus is foszforával meg villanyos sziporkáival, bár nagyobb nehézségekkel kell megküzdnie, mint az Alpeseiken átkelő Hannibálnak, — de ami e határon túl következik, az főséges, az isteni, itt le a saruval, ha beakarunk lépni!!

Adetail-kutatási eredmények pirámisakopáran nyulik az ég felé, az összehajgált fogalom-halmaz némán várja az összefoglaló értelmiség elérkeztét, mely a „mögöttük rejlő törvényt kiveri a bokorból és ezzel a jövőendő tények urává teszi az embert.“

De ime egyszerre megjelenik és munkálni kezd értelmünkben a Bölcsőség, kigyul

a csalást, bünt, a gyalázatot. De terve mégis sikerül.

Köpenyeget fordítottam. Eddig én jártam utána, most adtam a sértettet. Mindig ott mulattam, ahol őt lenni véltem, de rá se néztem. Mintha nem is ismerném. Láttam, mint küzd benne elhatározása szerelmével, míg végre berugott fővel odaült mellém s bocsánatot kért tőlem anyja nevében is. Bosszusán ugrottam fel.

Ej, hagyjon nekem békét, nem ismerem sem magát, sem gögös anyját. Nem akarom látni sem. S otthagytam a faképnél.

Tudtam, hogy másnap meglátogat. Előre betanítottam a cselédet, hogy ne eressze be hozzám.

Számításom nem csalt.

Nem lehet bemenni, Méltóságos Uram, a kisasszony beteg.

Nem tudtam kacajomat elfojtani, midőn hallottam, hogy jön. Kacajom kihallatszott s a báró, mint a haraszt zörgésétől megijedt

vad, figyelt. Azt hitte, hogy valaki van nálam s féltékenység gyötörte.

Féltrelokte a cselédet s berohant. Dühösen nézett körül, de mikor meglátta, hogy egyedül vagyok s szenvedő arccal fekszem a diványon, elémbé omolt s összetett kezekkel kért, hogy bocsássak meg neki, ne kinozzam tovább, nem tud nélkülem élni. Kinevettem.

Maga, maga merne engem nőül venni. menjen. ne nevetesse ki magát. Kikapna a mamától. Jó volnék ugy-e szeretőjének.

Ez utóbbi szavakat zokogva mondtam. Hiuságában sértettem meg s a férfiak oly büszkék képzeltek erejükre, de szerelme erősebb volt, mint hiusága s beváltotta szavát. A társulat nélkülem ment tovább.

Kedvesem ilyen bolondok a férfiak. Rájuk sem kell nézni, megvetni, lenézni őket s akkor bolondulnak utánunk, akkor esengenek szerelmünkért s boldogok, ha kis ujjunkat mutatjuk nekik.

**Az eredeti Melichár „Unicum-Drill“ vetőgépek, a világhírű Bächer-
acélekék, hullámos tárcsás boronák, a kombinált soros műtrágyavető-
gépek (sorba vet, sorba trágyáz.)**

Kizárólagos raktára:

**Ráhmer Sándornál Debrecen, Piac-utca 43. szám, a Dréher mellett,
Bächer—Melichár gépgyárának főktelepe.**

a tűz a halmokon, a piramis pütkösi fényben izzik. itt van az ihletés, az alkotás pillanata, folytatódik a teremtés. Mintha Isten lelke lebegne fölöttünk, mint a világ kezdeténél, amikor képesek vagyunk agyunkban a lehetetlent lehetségessé rögzíteni, mikor szenvedélyes vágygal, az előérzetek kombinációjával, az akarat fatális erejével csodákat művelünk. Ez az elemezhetetlen pillanat hasonlít a távolbalátáshoz, mellyel a szintetikus elme áttekinti az össze-visszaságban heverő nyers adatot, mint a levegőben uszó sólyom prédáját és játszva teremt, nem vergődik a formák között, mert az simította végig homlokát, Ki parancsolt a viharoknak és tengereknek . . .

Nézzé meg ki-ki Munkácsy festményét, azt pld., amelyiken az ihletet, vak Milton tollba mondja kedves Deborahjának az Elveszett Paradicsomot, vagy figyeljük meg Tóth Edét, ki Füreden a Tolonc nagy záró jelenetének megírása után égő szemével és feldult arcával a sétányon rohanva kiabálja: „most végeztem be, mely vagy örültség, vagy schakespeari gondolat” és beösmérjük, hogy a megfigyelés illuziórius disz, a fogalom-halmaz értéktelen konglomerátum s a következtetés nyikorogva járó taliga.

Szomorú gyöngeségünk, hogy Isten közelségét az ihletés pillanatában nem bírja el az ember, majdnem összetörik alatta, de azért várva-várja ez inspirációt, mert tudja, érzi, hogy enélkül minden csak favágás és taposás. Dosztojevszky írja: néhány pillanattig olyan boldog vagyok, amilyen boldogságot normális állapotban nem érezhetek. A világban, körülöttem, bennem teljes harmonia és ennek érzése oly erős, oly édes, hogy odaadnék érte tíz esztendő, vagy akár az egész életemet! Ez az ihletés nagy misztériuma, melyről mondatik: car tout mystère est Eien, tout mystère est sacre . . .

De Isten nemcsak az ihletés pillanataiban munkál majdnem kézzelfoghatóan az emberi értelemben, hanem minden olyan nagy pillanatban, amikor egy-egy igazsággal gazdagabb lesz az emberi gondolkodás története.

Az igazságnak valami bűvölőben szép lehet az arculatja és sarkalja, ösztönzi, izgatja, kivérezzi az értelmet, hogy siessen föl-lebbenteni fátyolát. Erre törekedett az ember, mióta a földön jár, de csak részben sikerült ez neki. Próbálta mindenképen; megfogadta Meffszto tanácsát:

„Tanuljon öcsém logikát!

Az ész az jól megidomítja,

Spanyol csizmába beszorítja,

Hogy másszék szépen, lassacskán

A gondolkodás országútján” de mindhiába.

Legyen az a logika vasból, mint a Spencaré, termeljen a gondolkodó-gép állandó percentjével, mint a Kantt-é, ha a kéz profán, a szív nem szeplőtelen, ha az értelemnek nincs ünnepnapja, a fátyol leeresztve marad s legfeljebb a tévedések görbójén botorkálva jutunk el valamihez, aminek nagyobb a füstje, mint a tüze. Isten nélkül nagy igazságra rá nem nyithatunk; s azért van tévedésekkel kikövezve az emberi hala-

dás, mert sokan elfelejtik: fény kell ahhoz, Istentől ránk lövelt fény, hogy másokat igazságra taníthassunk.

Tudósok, nagystilű emberek, kik elbirjátok azt az áramot, melyet Isten indukál értelmekben, hívjátok őt s ő megihlet, segít és elétek adja az igazságot, mely boldogságot jelent mindnyájunknak az élet polkójárásában.

Müller Jenő.

Apróságok

a bécsi eucharisztikus kongresszusról.

Az élelmes mozgófénykép-vállalatok csodás változatu képsorozatokot szerezhettek volna Bécsben az eucharisztikus kongresszus alkalmából, ha az ég csatornái szüntelenül nem ontják az esőt. Így azonban a magasabb helyről felvett képeken legfőleg egy óriási esernyő tenger hullámzásában gyönyörködhetik majd a mozi-látogató publikum. A mi felvont vitorlák árnyában történt, arról csak azok tudnak, a kik ott lehettek a ringó esernyőtenger kellős közepében.

* * *

Szakad az eső. A gyönyörűsége „Ring” egyik fája alá huzódom; előveszem a térképet, hogy tájékozódni tudjak. De a fa leveleiről kövér csöppekben zuhog az eső. Kinyitom az esernyőmet de így még a nagy térképpel nem boldogulok. Egy 8—9 éves iskolásgyermek siet segítségemre ebben a kínos helyzetemben. „Hová akar eljutni, tisztelendő ur?” kérdezi tőlem gyermeki kedvességgel. Megmondom; mire ő vállalkozik rá, hogy elvezet. Beszédbe ereszkedem vele s az én kis kalauzom úgy megőrül néhány közvetlen szavamnak, hogy két órán át vezet ide-oda s közben oly pontosan figyelmeztet minden jelentősebb palotára, középületre, emlékműre, utcára és térre, mint valami eleven kis Baedeker. Mikor egyik másik templomba betértem, az ajtónál megköszöntem szivességét és kértem, ne fáradjon

tovább, úgy gondolván, hogy a jóságos Isten sem haragszik meg érte, ha a neki tartozó adó lerovása után, az ő házának valamelyik szögletében veszem elő a térképet és dolgozom ki további utitervemet. De az én kis kalauzom, mikor a templomból kifordultam, csak mellettem terem újra és felkínálja szivességét. Szerencsémre, mert ezeken a napokon Bécsnek minden temploma zsufova volt annyira, hogy ott darabokra szakad az én térképem, ha kibontani megkíséreltem. Épen ezért szavakban nem lehettem elég hálás az én kis vezetőmnek. Mikor tehát dél tájban ismét a Ring jól ismert pontjára jutoitunk, az elváláskor köszönetemet egy koronával akartam kézzel foghatóbbá tenni előtte. Kedves emlék lesz számomra mindig, hogy minden unszólásomra sem fogadta el a pénzt, hanem kezet csókolva azt mondotta, hogy „csak szivességből, nem pénzért” jött velem. A hol az iskolás gyermekben is ekkora önzetlenség lakik, ott szinte természetesnek találjuk, hogy hordár, rendőr, villamos-kalauz mind, mind udvariasak, ott nem különködés, hogy egyes uri emberek csak azért utaznak a villamoson egész nap, hogy a rendkívüli forgalom következtében minden pillanatra lefoglalt kalauzok helyett a töméntelen idegennek utbagazítást adjanak. Lám, nemcsak a magyarok tudnak vendégszeretők lenni!

* * *

A pápa követénél, Van Rossum bíbornoknál, a megérkezése után való napon dél előtt a kongresszuson résztvevők közül bárki tiszteleggetett. Fogadó szobája nyitva állt bíbornok és káplán, mágnás és subás előtt egyaránt . . . Ott szorongok a ruhatár előtt és csodálkozom az egyház igazi demokráciáján. Csodálatomat csak fokozza egy jelenet. Hosszszakállas afrikai (vagy ki tudná hová való) püspök jön a fogadóteremből egyenesen a ruhatárhoz, a hol néger szolgálja feladja neki a kabátját. Majd a püspök fogja meg a néger esőköpenyegét és tartja míg azt a szolga magára ölti.

Szeretném látni azt a szociáldemokrata vezért, a ki az egyenlőséget és testvériséget a maga életében is így realizálja!

* * *

Ha már a szociáldemokratáknál vagyunk, nem hallgathatom el, hogy a kongresszuson megjelent szegénysorsu nép üdve mennyire szíven feküdt a bécsi szociáldemokrata pártvezetőségnek. Lapjukban lármát csaptak a népholdogító, hogy a tömegelátás silány és drága. Hát bizony akkor, a mikor Bécs utcáin százan és százan töprengenek azon: „hol alszunk az éjjel?” a mikor a „Matscherhof padlásszobájában mágnásnők hálának, amikor két orosz grófné rendkívül boldog, csak hogy egyik szálloda fürdőszobájában lakást kaphat, akkor a tömegek elszállásolására valószínűleg nem a legelsőrangú szállodákat bérel ki a rendezőbizottság. Négy száz tanintézet tornatermében s részben iskolahelyiségében szállásolta el a rendezőbizottság a szegényebb népet. A katonai kincstár kerek 14 ezer szalmazsákokat

Friedmann S. Sándor

cipőáruházába Nyiregyházán a legújabb amerikai és francia tavaszi

Telefon 211.

cipőkülönlegességek megérkeztek.

Telefon 211.

bocsátott a rendezőség rendelkezésére, de ennyi sem volt elég. Ezek és ezeknek csak széjjeltergetett száraz szalma jutott nyugvóhelyül. (A kaszányákat a hadvezetőség nem engedhette át, minthogy a vasárnapi diszkörmenetre több ezer katonát is bevezényeltek a vidékről Bécsbe.)

A szocialista vezér urak sajnálkoznak a szegény népen, hogy a silány elszállásolásért egy koronát kell fizetnie fejenként, de azzal már nem dicsekszenek el lapjukban, hogy a szocialista pártszervezet által felhécelt munkásoknak a szalmazsákok töméséért naponta 12 mond: tizenkét korona napszámot kellett fizetnie a kongresszusi rendezőségnek. Ők drágították meg az elszállásolást s aztán a drágaság miatt nekik fájt legjobban a fejük.

A tömegélelmezés ellen is kifogása volt a szocialista vezér uraknak, miután az első napon a Rathaus árkados udvarán 8 ezer embernek délutáni 4 óráig kellett az ebéd után várakoznia és egyesek otthagyták a Rathaus udvarát, hogy valamelyik korcsmában próbáljanak szerencsét. Ez igaz, de az is igaz, hogy másnap és a többi napokon már a 99. gyalogezred legénysége olyan bámulatos gyorsasággal hordotta és osztotta ki fejenként a 36 centiliter gombóc-levest, a 7. deka főtt húst, a 4 deci káposztát és a 10 dekás cipókat, hogy délután 2 órakor a tízezeres porció felesleges étel maradt. Winter szocialdemokrata képviselő hiába lótot-futott a tömeg között, kritikus szeme sehol sem talált lapjának kipécésére kínálkozó hiányt. Mindenki meg volt elégedve az egy koronájáért kapott ebéddel és vacsorával és a „népképviselő” ur „szives érdeklődés”-ét megköszönve, mindenki elhárította magától felkínált szolgálatkésztségét.

* * *

Hiszen a kongresszuson jelenvoltaknak ugyanis utolsó gondjuk volt az evés. „Nemcsak kenyérrel él az ember!” Itt még a főhercegek közt is akadt, aki az evésről elfeledkezett, pld. József főherceg és a családja. Honnan tudom? — kérdezhették a szives olvasó. Hát csak onnan gondolom, hogy József főherceg csütörtökön délután 2 órakor családjával együtt ott volt a kapucinus templomban a kongresszus magyar csoportjának gyűlésén, amely délutáni 4 óráig tartott. Háromnegyed 5 órakor már az innen autón is nagyon messze eső Rotundában voltak, hol az internacionális gyűlés fél 8 óráig húzódott el s mikor este 8 órakor az Ágoston templomba mentem, a főherceget és családját már ott láttam ismét és ott is maradtak esti fél 10 óráig, hogy a magyarokkal együtt imádják a kitett Szentséget és meghallgassák Buttykay páter fölséges szónoklatát. Mikor egy főherceg ilyen példát mutat, kinek jutna eszébe más eledel, mint a lélek eledele: az Isten ígéje?

— ezerjő. —

Alapítva 1900. évben.

Gabulya Mihály

ruhafestő, vegytisztító, gőzmosó és plissérozó intézete

Vay Ádám u.13. Bejárat Véső-u. felől.

Fest minden színre és gyászruhákat 24 óra alatt.

Vegyileg tisztít bármilyen ruhákat kifogástalanul.

Gallér és kézelők stb. hófehérre és tükör fényesre mos 5 nap alatt.

Plisséroz 3 óra alatt.

Midőn szives megbizásait kérem, vagyok mély tisztelettel

Gabulya Mihály.

Telefon 248. sz.

Ezüst éremmel és diszoklevéllel kitüntetve.

TANÜGY.

Tanítók figyelmébe. A vallás és közoktatásügyi m. kir. Miniszter ur f. é. aug. hó 28-án kelt 95524/912. sz. rendelete kapcsán hivatalomat arról arról értesíti, hogy a m. kir. pénzügyminiszter ur f. évi ápr. hó 6-án kelt 35617/912. sz. rendelete alapján a Magyarországi Tanítóegyesületek Szövetségének megengedte, hogy tanítói betegsegélyző alapja javára az 1912. év folyamán tárgysorsjátékot rendezhessen és ezen célra 200000 drb. egy koronás sorsjegyet bocsásson ki. A szövetség e sorsjegyeket már forgalomba hozta: a húzás 1912. évi dec. hó 29-én tartatik meg.

Midőn ezt tanterületem hazafias tanítóságának tudomására hozom, egyben felhívom figyelmét ezen kizárólag a tanítóság érdekeit támogató és segítő mozgalomba való részvételre.

Nyiregyháza, 1912. szept. 13.

Dr. Wilt György
kir. tanfelügyelő.

Tanítók iskolaszékek és gondnokságok figyelmébe. A néhai hidaskürti Nagy Sándor által hagyományozott 100000 koronából a vak gyermekek részére felépített hazánkban az első óvó: ahová az 5—7 éves kora vak gyermekek f. év őszétől kezdve már felvételt nyerhetnek. Az óvóban — igazolt szegénység alapján — nem, vallás és nemzetiségre való tekintet nélkül olyan 5—7 éves kora vak gyermekek nyerhetnek felvételt, akik a vakságon kívül más testi vagy szellemi fogyatkozásban nem szenvednek. A felvett növendékek az óvóban szakszerű ok-

tatás, nevelésben és megfelelő gondozásban fognak részesítettetni.

A vk. min. urnak f. évi aug. hó 28-án kelt 113065 sz. rendelete értelmében értesitem az érdekelteket, hogy a felvétel iránt már most lehet folyamodni. A kérvényt a vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszter urhoz címezve a vakok budapesti kir. orsz. intézete igazgatóságához (II. István-ut 95. szám) nyújtandók ba, ahol a felvételre vonatkozó mindennemű utbaigazítás is megszereshető.

Nyiregyháza, 1912. szept. 18.

Dr. Wilt György
kir. tanfelügyelő.

Tanítók jutalmazása. A vall. és közokt. m. kir. miniszter ur Hornyik János bírányai róm. kath., Szolyvay György békonyi gör. kath., Kovács Endre rohodi ref., Kovács István tiszaberczeli ref., Fazekas János és Petrikovits Pál nyiregyházi ág. ev. tanítókat az 1907. évi XXVII. t.-c. 4. §-a alapján a magyar nemzeti népnevelés terén szerzett érdemei elismerésül évi 200—200 K. fizetés természetével bíró személy pótlékkal jutalmazta. Ez idő szerint Szabolcsvármegyében 32 tanító nyert ily kitüntetést a törvény életbelépése óta és megyénk a legtöbb kitüntetett tanítóval bíró vármegyék közé tartozik. Buzdításul szolgálhat ez vármegyénk tanítóságának a jövőre nézve. Minél nagyobb megyénk kitüntetett tanítóinak száma, annál magasabb a népoktatás színvonala.

Kevés a rajztanár. A nyiregyházi polg. fiúiskolánál Holétzy Miklós eltávozása folytán megüresedett állásra pályázat hirdettetett, azonban eredménytelenül, pályázó nem jelentkezett, mivel az állás rajz tanítással van összekötve s oly kevés a képesített rajztanárok száma, hogy pályázó nem akadt.

Tanítóválasztás. A Nyiregyházához tartozó Királytelki-szőlőskertben létesített róm. kath. II. tanítói állásra az iskolaszék Vanyek Alajos tanítót választotta meg, mely választást a főtisztelendő egyházmegyei főhatóság megerősítette.

Kossuth szobor leleplezési ünnepélye.

A magyar szabadság hallhatatlan Apostolának Szabolcsvármegye s Nyiregyháza város közönsége által a róla elnevezett Kossuth Lajos téren felállított impozáns szobrot 29-én vasárnap délelőtt leplezik le nagy ünnepség keretében. Az ünnepély lefolyása előre megállapíthatólag is nagyszabású s fényes lesz. — méltó a magyar nemzet egyik legnagyobb fiához, — méltó Szabolcsvármegye s Nyiregyháza hagyományos hazaszeretetéhez.

A rendező-bizottság nagy munkát fejt ki, hogy minden igény kielégítették s az ünnepély lefolyását a résztvevők szokatlanul nagy száma mellett is semmi meg ne zavarja. Ez bizony nagy munkát okoz, mivel a tér a már eddig jelentkezők számához arányitva is kicsinynek látszik.

Tiszaberczeli téglá- és cserépfedőgyár

bármely mennyiségben szállít a nyiregyházi kisvasut bármely állomására, körkemencéjében égetett **kitűnő minőségű**

I. oszt. téglát és sima, hódfarku cserepet.

Szabolcsi Közgazdasági Takarékpénztár r. t. Bethlen-utca 5. sz. és a Tiszaberczeli Téglagyár.

Áraink a nyiregyházi téglagyárak áraival egyezők s 1912. január 1-től kezdve április hó végéig a kisvasutak szállítási-díj-kezdménye a vevőközönség javára is szolgál. Előjegyzéseket elfogadta

Kordonnal csupán a városház előtt elvonuló uttest lesz elzárva — s ide csak belépő jeggyel lehet bejutni. A tér többi s nagyobb részén akadálytalanul helyezkedhetik el az ünnepélyre nyilvános hirdetmény útján meghívott közönség.

A szobor köröndjében felállított tribünön a notabilitások s a meghívott vendégek foglalnak helyet. A köröndön belől helyezkednek el Szabolcsvármegye törvényhatósági bizottságának s Nyiregyháza város képviselő testületének testületileg küldöttségben megjelenő tagjai, a városi dalárda s a 48-as honvédek.

A kordonnal elzárt uttestet két mezőre osztotta el a rendező-bizottság. A kék mezőben ugyanilyen színű jeggyel a hatóságok s egyesületek küldöttségei helyezkednek el, a fehér mezőben ilyen színű jeggyel bíró egyesek.

A főgimnázium, polgári leány, női kereskedelmi tanfolyam, polgári fiúiskola növendékei a kordonon kívül fognak elhelyezkedni, hogy ezzel is több helyet tudjon a rendezőség a közönség részére átengedni.

Képviseltetik magokat a főrendiház, a képviselőház, az egyes vármegyei s városi törvényhatóságok, rendezett tanácsú városok s községek, az összes hivatalok, egyesületek.

Az eddigi előjegyzések szerint is több mint 50 koszorút helyeznek le.

Ezaton is felkéri a rendezőség vármegyénk s városunk közönségét, hogy a belépő jegyet lehetőleg könnyen látható helyen sziveskedjenek viselni, kívánatra a rendezőségnek felmutatni, általában a rendezőség kérését teljesíteni, mert csakis így lehet az ünnepély méltó lefolyását biztosítani s magának a közönségnek is zavartalan lehető kényelmet biztosítani.

A látszat amit!

Azon csomagok és ládikák, melyek kívülről a legjobbaknak ismert „valódi Franek”-hoz hasonlítanak ugyan, de a „kávédaráló” gyárjegyet rányomtatva nem viselik, nem a „valódi Franek” minőséget, nem a legjobb kávépótlékot tartalmazták. Tehát óvatosság a bevásárlásnál.

2-5-2

Gyár:
Kassán.

Felhívás előfizetésre.

Van szerencsénk a t. olvasó közönségnek tudomására hozni, hogy október 1-től kezdve új előfizetést nyitunk s felkérjük lapunk előfizetőit, hogy a negyedévi előfizetési díjat kiadóhivatalunk címére beküldeni sziveskedjenek. Községi jegyzők és tanítók előfizetési díja egész évre 4 korona, teljes előfizetési díj másoknak egész évre 8 korona.

„Szabolcs”
szerkesztősége és kiadóhivatala.

HIREK.

— **A Szabolcsvármegyei Pártfogó Egyesület közleményei.** A Szabolcsvármegyei pártfogó egyesület elnöksége felkéri a gyermekvédelem iránt érdeklődőket, hogy minden egyes olyan esetet, amelyben valamely gyermek vagy fiatalok egyén pártfogásba vételének vagy bármely irányu segélyezésének szüksége látszik fennforogni, az egyesület elnökségének (irodahelyiség Vay Ádám-utca 10. sz.) bejelenteni sziveskedjenek. Felkéri továbbá a város közönségét, hogy a lelencgyermekeket s a tápszülők tevékenységét figyelemmel kíséren s tapasztalataikat bejelenteni sziveskedjenek. Felkéri végül különösen Nyiregyháza város hölgyeit, hogy a lelencgyermek s különösen a tápszülők ellenőrzése céljából az egyesület kezében alakítandó hölgybizottság tagjai sorába belépni s ez iránti szándékukat bejelenteni sziveskedjenek. Az említett ellenőrzés a tápszülők s tápgyermekek időnkénti meglátogatásából s a tapasztalatoknak megfelelő intézkedések javaslatba hozatalából állana. Nyiregyháza, 1912. szept. 26. *Kovács István*, az egyesület elnöke.

— **Görög katolikus püspökség székhelyének** kérdésében ugy a fővárosi, mint a vidéki sajtó napokon keresztül olyan hirdásokat hozott, hogy a kormány Hajdudorog javára döntött, sőt a személyi kérdések elintézéséről is pozitív hírek kerültek forgalomba. Illetékes helyről felhatalmazást nyertünk annak közlésére, hogy ezek a hírek a valóságnak meg nem felelnek, a ministeriumban sem a székhely kérdésében, sem a kinevezendő püspök személyét illetőleg döntés még sem történt s ezen kérdések végleges megoldása októberre remélhető.

— **Vasuti arcképes igazolvány az 1913. évre.** A M. Á. V. igazgatósága felhívja a városi tisztviselő urakat, hogy azok, akiknek arcképes igazolványán 100,000 aluli szám látható egy drb. új fényképet és 2 korona áru postabélyeget, — azok pedig, akiknek igazolványa 100,000 felüli számmal állított ki, csak két korona értékű postabélyeget s a jelenlegi arcképes igazolványt tartoznak a közös kérvényükhöz csatolni,

A közös kérvény mint eddig is a polgármester záradékával látandó el.

A kérvények már most beküldhetők a M. Á. V. igazgatóságához.

Kik minél hamarább, óhajtják megkapni azok sürgősen küldjék be, mert később a nagy összetörődés miatt, nem könnyen juthatnak így igazolványukhoz.

— **Halálozás.** Özv. hrabovai Hrabovszky Rudolfné Kisvárdán f. hó 26-án meghalt. Az elhunytban Hrabovszky Rezső volt nyiregyházi királyi ügyész édesanyját gyászolja.

— **Nagy vörhenyjárvány.** Ujfehértó községben a vörheny oly nagy mértékben tépett fel, hogy a vármegyei alispán rendelkezésére az összes elemi iskolákat bezárták.

— **Árvíz.** A közel egy hónapja tartó változatlan, esős idő nagy veszedelmeket, károkat okoz mindenfelé.

Különösen a folyómenti falvak szenvednek sokat, mert a megdagadt hullámok elöntik a partmenti községeket, földeket.

Tiszaeszlárról jelenti tudósítónk, a folytonosan növekedő Tisza kilépett medréből s a község déli részén, a mélyebben fekvő területet teljesen elöntötte.

A gazdák, kiknek kiknek földjét ez évben már másodszor borítja a Tisza árja, kiszámíthatatlan károkat szenvednek: szántóföldjeik, vetésök viz alatt, takarmányukat elsodorták a hullámok, tengeri-burgunya s répa termésüket tönkretette az árvíz. Magaslátról nézve a Tiszaeszlártól Tiszalökiig húzódó hatalmas síkság valóságos tengernek látszik. Az eddigi kár jelentékeny.

— **Öngyilkosság-e vagy bűntény?** Érdekes eset tartja izgalomban Kisvárdai város közönségét. Özv. Tar Károlyné sz. Illés Juliánna, aki hetekig ágyban fekvő beteg volt s mellette állandóan ápolóné tartózkodott, e hó 27-ére virradó éjjel állítólag fölakasztotta magát. A megejtett hullavizsgálattal során az eljáró hatóság gyanús körülményeket fedezett fel. Nevezetesen a szék, melyről fölakasztotta magát, a holttesttől nagyobb távolságban volt; a kötél is úgy volt rávetve a hullára, hogy ezt maga az öngyilkos el nem rendezhette. A hullán ezenkívül külerőszak nyomai is észlelhetők voltak. Az ápolónő a kit az öngyilkosságra nézve kihallgattak, semmiféle fölvilágosítást adni nem tudott, ami még titokzatosabbá teszi az esetet. A vizsgálat erélyesen folyik.

— **Rakamazi gyepmester.** Budai István meghallván, hogy a tisztviselők családi pótlékot kapnak, kérvényben keresi fel a községi képviselőtestületet, hogy a családi pótlékban őt is részesítse annál is inkább, mert a legutóbbi ebzárlat alkalmával kiirtott, nagyarányú kutyák elparentálásánál kiváló eredményeket szerzett.

— **Eltűnt százezrek.** Tizenkét esztendővel ezelőtt Amerikának egyik államában meghalt Lorencsovics Antal, ki Rakamazról vándorolt ki és szorgalmas munkássága révén jelentékeny vagyona tett szert, ami mellett fényes bizonyítékot szolgáltatott hagyatéka, mely megközelítette a 200 ezer koronát. A hagyatékra természetesen a Lorencsaládtagjai tarthattak igényt. E célból fordult egy amerikai pénzintézet vagy hajóstársaság nem hivatalosan hanem csak magán uton Rakamaz község plébánosához, tudakozódott, van-e a Rakamazról kiköltözött Lorencsovics Pálnak törvényes leszármazottja, ki jogosan felvehetné a gazdátlan örökséget. A plébános minden utat módot felhasznált, hogy egy Lorencsovicsot, ki az elhaltnak hozzátartozóját találhason Rakamazon, Kiboltatta a községben, szóvátette a képviselőtestületi gyűlésen, a hitelszövetkezetnek igazgatója lévén, ott is mindenkit felkért hogy keressenek Lorencsovicsot a mesés összegű örökségre.

Sajnos azonban a plébános minden fáradozása sikertelen maradt. Egyszem jelentkezett Rakamazon. Még a legöregebb emberek sem emlékeznek ily nevű családra.

Ezen buzgó kutatás után nyolcz év múlva a község közvetlen közelében levő Gomba tanyáról egy nő jelentkezett, ki magát Lorencsovics Antal leszármazottjának mondotta és igazolta.

A plébános a budapesti rendőrkapitányságnak jelentést tett sa nyomozás hivatalból való folytatására kérte fel. Nemsokára Rakamason egy Lorencsovics Cicer nevű nő jelentkezett ki szintén Lorencsovics leszármazottjának vallotta magát s egy budapesti ügyvéddel meg is egyezett hogy felösszegeben szerezzék meg az ő számára a gazdátlan örökséget.

Pár hónappal azelőtt a B. H. ismertette az eseményt s kifejti, hogy az Amerikában elhalt Lorencsovics Antal hagyatékát hamis uton Olaszországban vette fel valaki.

A budapesti főkapitányság erre ebben az irányban indította meg a további kutatást. De mindeddig eredménytelenül.

A Lorencsovics család Rakamazról származott két tagja könnyes szemekkel és kevés reménnyel mindig várják azt a pillanatot, melyben az eredményes nyomozás után hozzá juthatnak az amerikai százezrekhez melyet könnyű szerrel birtokukban vehettek volna, ha nem egy évtized mulva jelentek volna.

— **Kiállítás.** A nyíregyházi gazdaszövetség vasárnap állatkiállítást rendezett, a mely dacára a kedvezőtlen időjárásnak szépen sikerült. A főispánt Májerszky polgármester a kiállítás védnöke üdvözölte. A juri Zoltán Sándor elnöke alatt működött. A rendezés nehéz tisztjét Szikszay Sándor és Nandrassy D. Aurél titkárok töltötték be. A díjazás a következőképpen történt.

Baromfinál:

a) **liba:** Klár Sándor 4 drb. emdeni libája diszoklevél.

1. ids. Henzsely András 7 drb. emdeni libája 20 korona.

2. ifj. Henzsely András 3 drb. emdeni libája 15 korona.

3. Subert Pálné 3 darab emdeni libája 10 korona.

4. Díj, mely a kacsától vétetett el s a libákra adatott ki, mivel kevés volt a kiállító.

Ifj. Cseh Pál 4 drb. emdeni libája 10 korona.

5. L. Kovács András 4 drb. emdeni libája 5 korona.

6. Szintén azon az alapon, mint a 4. díj. Czirják György 4 drb. emdeni libája 5 korona.

b) Kacsa.

1. Demeter Béla 9 drb. pekingi kaesája 20 korona.

2. ifj. Henzsely András 3 drb. pekingi kaesája 15 korona.

3—4 díj a libákra adatott ki.

c) Tyúk.

1. ids. Henzsely András 9 drb. sárga orpington tyukja 20 korona.

2. Demeter Béla 14 drb. sárga orpington jércéje 15 korona.

3. Szekeres Józsefné 10 drb. sárga orpington keresztezésű tyukja 10 korona.

4. Subert Pál 4 drb. kendermagos Polymuth tyukja 5 korona.

d) Pulyka.

1. db. Henzsely András 5 drb. Bronz pulykája 20 korona.

2. Subert Pálné 5 drb. Bronz pulykája 15 korona.

3. Kovács András jánosbokori 5 darab Bronz pulykája 10 korona.

4. Ferenc József 4 drb. Bronz pulykája 5 korona.

Lovak.

a) **Anyakanca, mely csikójával vezetendő be.**

1. Zomborszky András anyakancája 50 korona.

2. Jánószky András anyakancája 30 kor.

3. Adami András anyakancája 20 kor.

Zoltán Sándor ur díjazásra adott összege.

4. idb. Henzsely András anyakancája 20 korona.

b) Három éves kanca csikók.

1. Zomborszky András 3 éves kanca csikója 50 korona.

2. Nádassy András 3 éves kanca csikója 50 korona.

3. Moranszki András 3 éves kanca csikója 20 korona.

c) Két éves kanca csikók.

1. L. Kovács András 2 éves kanca csikója 50 korona.

2. Moranszki János 2 éves kanca csikója 30 korona.

3. Czirják György 2 éves kanca csikója 20 korona.

Szarvas marha.

1. Nyugati. Klár Sándor gulyája diszoklevelet nyert.

a) Borjas tehén borjuval elővezetve.

1. Garaj Mihály veres tarka tehene 60 korona.

2. Subert Pál veres tarka tehene 50 kor.

3. Palicz István veres tarka tehene 40 korona.

4. Hrenkó József homályos tarka tehene 30 korona.

5. Pokoracki Mihály áeres tarka tehene 20 korona.

b) Két éves üszők.

1. Juhász Ferenc veres tarka üszője 60 kvrona.

2. Fazekas András veres tarka üszője 50 korona.

3. Márföldi András veres tarka üszője 40 korona.

4. Iván György veres tarka üszője 30 korona.

5. Török József veres tarka üszője 20 korona.

c) Egy éves üszők.

Itt a gyenge felhajtás miatt csak a 3. Jánószky István veres tarka üszője 20 korona.

4. Subert Pál veres tarka üszője 20 korona díj adatott ki.

d) Magyar fajta. *Tehenek borjuval.*

Itt is gyenge volt a felhajtás, ezért a bíráló bizottság itt a 2-ik díjat 40 koronát és a 4-ik díjat 20 koronát visszatartott.

1. Szokol János borjas tehene 60 kor.

1. Zomborszki András tehene 30 korona díjazásban részesült.

Üszők.

1. Szokol János üszője 60 korona.

2. Furman János üszője 40 korona.

3. Moranszki András üszője 30 korona.

4. Nádassy András üszője 20 koronával díjaztatott.

— **Nem bírta tovább elviselni szenvedését.** Szabó Rebeka rétközberencsi asszony éveken át kínos betegségben szenvedett, míg végre elvesztette lelki erejét s fölakasztotta magát. Mire észrevették már halott volt.

— **Ismét betörés.** Miskolcraól táviraton értesítették a helybeli rendőrséget, hogy Sugár Gyula ügyvéd lakásába behatolt egy betörő és egy nő aranyórát, egy pár briliáns gyűrűt és egy férfi aranyóra láncot vitt el magával. A nyomozás megindult.

— **A gyermek okszerű táplálásának** egész irodalma van, ebben az orvosok ismerik ki csak magukat és ezért mindenkor azt ajánlják a gyermekes anyáknak, hogy az elválasztás pillanatától kezdve a gyermek csak Phosphatine Fallières-sel legyen táplálva, mert az esetben nem kell bélzavaroktól tartani és egyszersmind biztosítva a csontrendszer fejlődése és ki lesz kerülve minden fogzási nehézség.

— **Szilági és Diskant** miskolci gépgyáros cég kitűnő könyökszerkezetű és víznyomású borsajtóra, valamint legújabb rovátkolt alumínium kuphengerű zuzógépére felhívjuk olvasóink figyelmét. Kiemelendő különösen a cég által feltalált és készített Kussuth- és Hegyalja borsajtók, nemkülömben a nagyüzemi préseléshez készített Rákóczi kettős kosaru sajtók, melynél a régi világ fából készített prése zseniálisan egyesítve van a modern technika vívmányaival. A sajtók felső része acél, alsó része faszerkezet. Ennélfogva a must sehol sem érintkezik vas részekkel, ami a must színét, ízét, zamatját nem befolyásolja. A törkölyt sem kell összevagdálni, hanem kisebb darabokban is könnyen ki lehet venni. Az 1901. évi temesvári, az 1902. évi egri és pozsonyi II. mezőgazdasági, az 1906. évi nagyváradi és az 1907. évi pécsi országos kiállításon a cég borsajtói első díjjal, arany-éremmel s diszoklevéllel lettek kitüntetve. A cég ingyenes árjegyzékét kívánatra minden érdeklődőnek megküldi.

Anyarozsot

bármilyen mennyiségben
legmagasabb áron vesz

KLEIN M. és K.

gyógynövénynagykereskedő

BUDAPEST. VII. Károly-körut 5.

10-10-1

Telefon: 64-34.

Alapított: 1878.

A Cserbák esete.

Sokat tudott beszélni, még többet ámitani. Ha belejött, olyan rémmeséket mondott el, amit talán maga sem hitt.

Azért csak hallgatták a Cserbák János meséit a szenes emberek, meg a kocsirendezők. Cserbák ugyanis mozdonyfűtő volt, sok utat tett zivataros, hófúvásos éjszakákon, sokat tapasztalhatott. Bizonyos nimbusz lengte körül, jóilehet tudták, hogy a fele sem igaz a beszédjének.

Most is, hogy a szenet rakták a masinára, azzal könnyítette a szénrakók munkáját, hogy leadta a legfrissebb élményeit. Jól beszélt, szépen mesélt. Egész beleborzadtak szegény murcos képű emberek. Beleélték magokat, szentül hitték.

Azt mesélte, hogy az elmúlt éjjel a vonalon járt a halál. Olyan volt, mint egy igen nagy fehér kutya. Ugy 11 óra tájau vette észre, amint a hold feljött; hogy valami nagy, de igen nagy fehér állat szaladt a mozdony előtt. Először azt hitte, hogy kutya. Nézi, nézi, hát látja, hogy nem lehet az kutya, mert olyan nagy, mint egy ló, de nem lehet annak látni sem a fejét, sem a lábait, csak a nagy lompos farkát, de az olyan volt, mint egy lepedő, oszt úgy huzta maga után. Már mehettek vagy 10 kilométert, de még a kutya mindig ott szaladt. Beérték a legközelebbi állomásra. Leszállt, vitte a nagy kalapácsot, hogy oldalba üti azt a dögöt. De bizony az már nem volt sehol. De ahogy elindulnak, ahogy mennek egy pár percig, hát megint csak ott látja a nagy fehér valamit. Mutatja a vezér urnak, (a mozdonyvezetőt titulálja így) hát az nem lát semmit. Hiába nézi, hiába erőlteti a szemét.

No ez már különös. Én mindég ott látom. Most is ott szalad, csak hogy már két széles tüle is van, azt is a földön huzza. A legközelebbi állomáson megint leszálltak mind a ketten, de megint nem volt a kísértet sehol.

Ahogy elindulnak, hát megint csak ott loholt a mozdony előtt, mindég úgy 10 lépés formán. De azt más nem látta, csak ő. És ez így ment a végállomásig.

Ott ahogy lefekszik, hát egyszer csak megrázza, megkaparja valami az ajtót. Azután fuj, szuszog, nyöszörög. No ő se volt rest, felugrik, kirántja az

ajtót, hát mint a szélvész rohan el a halál és visszakiált, hogy holnap, már minthogy ma este megint találkozunk.

A szenesemberek igen elhallgattak. Csak egyik-másik mert egyetegyert hümmögni. Csak a nagy széndarabok koppanása, csörömpölése ütött durva zajt, öntött bátorságot a gyöngébb szivűekbe. Este volt. Több mint 10 óra és még 11-kor is szerelniük kell. Csak az öreg mozdonyvezető szót rá Jánosra, mert éppen elvégezte irnivalóját: „Ugyan-ugyan János, nem restel annyit hazudni? Szegény embereket egész el-remíti.”

De János csak erősködött, hogy így, hogy úgy, de ő vakuljon meg, ha nem látta amit beszél.

Mig aztán betoltak a fűtőházba, mig egyet-mást elrendezett, mig reggelre előkészítette a begyújtáshoz a fát, régen elmúlt 11 óra is. A mozdonyvezető már azóta otthon aludt, a szenes emberek már a másik mozdonyt is megrakták szénnel.

Az este csöndes, nyugodt volt. A hold el-el bujt a gyorsan uszó felhőfoszlányok mögé, meg elő-elő bukkant.

Cserbák a sinek közt indult el. Előbb gondolkozott is egy kicsit, hogy talán mégis az uton megy körül haza, de aztán csak még sem ment. Ej, ő nem fél semmitől, hisz ő tudja, hogy kísértetek nincsenek, avval csak a többi ijesztgeti. Aztán, hogy még rövidebb legyen az útja, áttért a gyalogutra azon befordult az ócska temetőbe s ment nagy bátran.

Egyszer csak eszibe vágódik, hogy az idő közel jár éjféhez. A vállára vetett kabátot egy kicsit összébb huzta. Mintha hűvös szellő csapta volna meg. Mintha valaki utána jönne. Recseg a galy, slappan a lehullt levél, fekete árnyak, fehér alakok mindenütt. Mindig gyorsabban megy, majdnem fut. A lélegzetét visszafojtja s bánja nagyon, hogy nem körül ment. Jaj! ha most csakugyan elébe állna egy kísértet. Vagy sok. Jaj! Szent Isten! Valaki, vagy valami megtogta a kabátját. Egy pillanatra megált. A vér az agyába tódul, aztán leszalad a szívére. Az egy nagyot dobban, a füle zug. Hátrafordulni nem mer. Megrántja a kabátot, de azt nagy erővel visszarántja valami. Zörög, csörömpöl körülte minden. Csak egy gondolata van: halál! És még egy: menekülni! Hirtelen kifejti magát a kabátból, elhagyja azt s aztán fut, mig csak ki nem jut a nagy utra a házak közé. Még ott se áll meg, Otthonig rohan. A felesége kétségbeesetten nyit neki ajtót a nagy döngetésre. Faggatja, hogy mi baja, mi leli de abból ugyan nem vesz ki egy értelmes szót. Mintha megbolondult volna, beszél össze-vissza mindent.

Ágynak dől. Leli a hideg, kinezza a láb s 3 napig se eleven, se hótt.

A kabátját már másnap hazahozta Martincsák, a másik fűtő, aki a holdvilág fényénél egy bokorra akadva találta, mikor a 11-es vonattól hazafelé ballagott.

Cserbák sem ijesztget azóta senkit. De nem is lehet őt meggyőzni arról, hogy a bokor kapta le a kabátját.

Fekete István.

Közgazdasági kérdések.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara évi jelentése.

A debreceni kamarai kerület 1911. évi közgazdasági viszonyáról a kamara most adta ki évi jelentését a melyet a következőkben ismertetünk:

A munka két főrészből áll: az évkönyvből és a tulajdonképeni jelentési részből. Az évkönyvi részben ismerteti a kamara mult évi háztartási és vagyoni viszonyait, könyvtárát, továbbá hivatali és személyi viszonyait. Ezután a kamara területének ipari és kereskedelmi jellegű nyilvántartási képe következik. Az évkönyvi részben számol be a kamara a különböző hatóságokkal és a többi kamarákkal folytatott érintkezéséről, valamint ipari, kereskedelmi és sociálpolitikai téren végzett munkásságáról és az ipari és kereskedelmi vonatkozású törvényhozás és szabályrendelet alkotás előkészítésében való részvételéről. E részben ismerteti a mult évben rendezett kiállításokat.

Külön fejezet szól a kamarának a szakoktatás és az iparfejlesztés támogatása érdekében teljesített munkájáról. E célokra a kamara saját költségvetése terhére 12000 koronán felül áldozott. Harminckét ösztöndíjat és közel 100 kitüntető ezüst érmet osztott ki a jeles tanulók között. Ezenkívül ösztöndíjakat eszközölt ki a keresk. ministertől is. Háziipari tanfolyamokra a földmivelésügyi ministertől 16000 koronát eszközölt ki. Ezenkívül a kereskedelmi kormány által adományozott jelentékeny államsegély odaitélésében működött közre. A szakoktatás fejlesztése érdekében pedig számos szaktanfolyamot szervezett és rendezett.

Különösen sokirányú munkásságot fejtett ki a kamara a közlekedési viszonyok javítása, továbbá a posta és telefon tökéletesítése érdekében.

Az évkönyvben közli a kamara a mult évben hozott iparjogi elvi döntéseket és az általa adott iparjogi véleményeket.

A második részben a kamarai kerület közgazdasági jellemzését nyújtja és részletesen ismerteti az egyes nagyobb vállalato-

kat és azok üzleti eredményeit. Ebben a részben közli a kamara panaszait és javaslatait.

A kerület munkásviszonyainak és a kivándorlásnak ismertetése után a kerület kereskedelmének ismertetése következik üzletáganként. Az elmúlt év általában elég kedvező volt kereskedelmünkre. Az elmúlt évek kereskedelem ellenes irányzata azonban bár csökkenő erővel még mindig éreztette hatását. Súlyosan nehezedik azonban egyes helyeken kereskedőinkre a tulszigoru adóztatás, valamint az egyre növekvő köveztvám. A jelentés részletesen ismerteti a mezőgazdasági terményekkel, hüvelyes növényekkel üzött kereskedelem, továbbá a bor, szesz, fa, állatkereskedelem és az egyéb kereskedelmi ágak mult évi helyzetét és eredményeit.

Részletesen ismerteti a jelentés a kerület kereskedelmi és ipari szakoktatásának intézményeit, adatait és az elért eredményeket.

Az ipar fejezeténél elsősorban az ipari testületek, munkaadó és munkás szervezetek működéséről és a munkásbiztosítás adatairól ad számot a kamara.

Az ipar helyzetét a nyersanyagok drágulása, a munkabérek emelkedése, valamint a vasuti teherszállítás díjtételeinek emelése és a gyakori vasuti késedelem és az általános munkáshiány általában nehezé tette.

Az egyes iparágak helyzetéről a jelentés részletes kimerítő képet nyújt.

A közlekedésről szóló fejezetben a kamara a közutak fejlesztésére, a köveztvám-ügy rendezésére, a vasuti közlekedés megjavítására és a posta és telefon fejlesztésére vonatkozó javaslatait teszi közzé.

A hitelügyről szóló fejezetben az érdekeltség sürgős kívánságait tolmácsolja a kamara, a kerület pénzüzeteteinek viszonyait pedig hatalmas táblázatban mutatja be.

Végül a mult esztendő közgazdasági vonatkozású törvényalkotásait és a jogszolgáltatást ismerteti a jelentés.

Miért előnyös cikóriát fokozottabb mértékben termelni?

Már mezőgazdasági szempontból is nem ajánlható eléggé és a gazdára nézve megbecsülhetetlen előnnyel bír a cikória termelését bármiként is mindinkább kiterjeszteni,

„NIGRIN“

a legjobb czipő-krém az egész világon!

Az eddigi világhírű wiksnek
vitriolnélküli gyártása.

ST. FERNOLENDT, WIEN III.

cs. és kir. udvari szállító. — 80 éves gyári fenállás.

mivel ennek termelése oly talajelőkészítést igényel, (mint mély szántás, trágyázás) mely a termőföld ésszerű kihasználásának előfeltétele.

A sajátos, beható és következetes megmunkálásánál, valamint azon körülménynél fogva, hogy a növény levelei a talajt teljesen beárnyékolják a talaj védve van a túlságos kiszáradástól, az ismételt megkapálás által pedig a felburjánzó gaz elpusztul, annak magja nem érhet meg, nem kerül ismét a földbe.

Nem megvetendő előnye az is, hogy a mély szántás által a pajor felszínre kerül és ez által a cserebogár pusztításának is elejét vesszük.

A nemzetgazdasági érdekek azonban nem kevésbé mellette foglalnak állást. A szárított cikória-szeletek feldolgozása mindinkább nagyobb tért hódít. Nagy tőke van e célra lekötve, sok gyáros, aszaló, tisztviselő és munkás megélhetése, boldogulása függ ettől. Avagy talán mint első sorban mezőgazdaságot üző ország — Belgium, Csehország és Németország által hagyjuk magunkat felülmulni?

A cikória termelése által minden tekintetben jóra való gazdasági munkásszemélyzetet is nevelünk, melyre más kapás növények termelése esetén is állandó szükség van.

Anyarozs értékesítése.

Nálunk még nagyon sokan nem tudják hogy milyen értékes cikk a rozsban előforduló anyarozs és ezáltal a mezőgazdaság sok-sok ezer koronája megy veszendőbe. Ma ezen cikk egy kilója 6—7 koronát ér meg és mint mérvadó forrásból tudjuk, Német- Orosz és Spanyolországban, ahol ezen cikket szorgalmasan gyűjtik, néha egész kocsiakomáúyok kerülnek belőle a forgalomba. Az anyarozsot nagyon könnyen a rostaaljból szedhetjük ki, igaz, hogy ez egy kissé hosszadalmas munka, de ennek ellenében igen jól jövedelmez, ügyes szítálás által a munka jelentékenyen megkönnyebbíthető. Figyelemmel kell lenni arra, hogy az anyarozs idegen anyagokat ne tartalmazzon és különösen, hogy az teljesen száraz legyen, mert ha az anyarozs nem tökéletesen száraz, igen könnyen elromlik. — Mint értesülünk, Klein M. és K. gyógynövénynagykereskedő Budapest, VII. Károly-körut 5. Igen előnyös árakat fizet bármily mennyiségű anyarozsért és érdeklődőknek szívesen nyújt bővebb felvilágosításokat.

Kovács Gyula

mübutorgyáros
DEBRECZEN,
butorcsarnokát Hunyadi-u. 17. sz. alól

a Csapó- és Piac-utca sarokra

(Takarék és Hitelintézet Részvénytársaság első emeletére) helyezte át.

Nyiregyháza legnagyobb választéku butoráruháza

Alapítva 1903. — Pazonyi-utca 10.

Üzletemet kibővítése alkalmával teljesen újonnan a legdivatosabb kivitelű butorokkal berendeztem a fővárosi minta szerint. Állandóan raktáron tartok fényezett kőris, cseresznye, jávor, paliszánder, mahagoni és más különféle anyagokból készült részben saját készítményű háló, ebédlő, uri és női szalon berendezéseket, vas, félréz és egész réz háló- és vendégszoba berendezéseket, ugyszintén egyszerűbb, de jó kivitelű matt butorokat (tömör fából is) stb. stb. itt fel nem sorolható, de raktáron levő különféle butorokat is **utólérhetetlen olcsó árban árusítok.**

Üzletem szombaton és izr. ünnepnapokon zárva.

Tisztelettel:

Raktáron állandóan 200 különféle lakberendezés található.

GLÜCK JENŐ.

UNGHVÁRY JÓZSEF
SZŐLŐTELEPEN ÉS GYÜMÖLCSFA ISKOLÁJÁBAN
CZEGLÉD (PESTMEGYE)
:: Nagyobb mennyiségű ::
nemes gyümölcsfa-
csemete, boggyógyümölcsűek,
vadoncok, kerti sövények,
sima és gyökeres szőlővesszők
:: stb. kaphatók. ::
Tessék kimerítő árjegyzéket kérni.

Villanyvilágítási berendezéseket,

elvéve olcsón és teljes jótállás mellett

villanyvilágítási felszereléseket,

HERSKOVITS GYULA

elektrotechnikai vállalata

valamint magántelefon és

Nyiregyháza, — Széchenyi-tér.

villanycsengőbevezetéseket

Mérnöki látogatás és költségvetés díjtalan. Csillárok és égőtestek raktáron.

Szenved Ön? Bántja a köszvény? Fáj a feje, vagy a foga? Vannak-e fájdalmai a karokban, vagy a lábszárakban? Fáj-e a dereka, vagy a háta? — Akkor próbálja meg a világhírű

Oroszlán mentholsósorszeszt

a háziszerek királyát, mely erősebb és hatásosabb, mint bármely más sósorszesz-készítmény. Egy eredeti üveg ára csak: **44 fillér.** Nagy üveg 1-10 kor., óriási üveg 2-20 koronába kerül minden gyógyszerárban vagy üzletben. — Főelárusítás:

Nagy Kálmán gyógyszertárában Nyiregyházán.

BORSAJTÓINK es SZŐLŐZUZÓINK

nem piacra szánt vásári áruk, de fontos gazdasági céljuknak mindenben megfelelő, tökéletes gyártmányok.

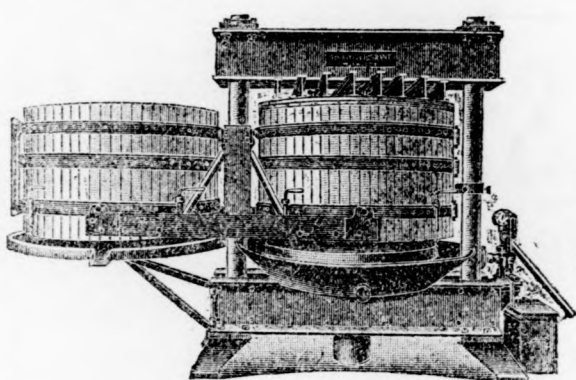
Aki nekünk idegen présből vett olyan triss sajtolású törkölyt tud hozni, melyből mi ne volnánk képesek még bőséges nedvet sajtolni; — ingyen választhat sajtóink közül!

Debreceni Vasöntőde és Géplakatosság,

DEBRECEN, Hadházi-utca 22. szám.

Alapított az 1892. évben. Telefon: 4—66. szám. Eladás egyedül a gyártelepen.
Fejtétlen jótállás minden egyes darabért, még alkatrészekért is!

1902. országos gazdasági kiállítás Pozsony, I. díj, aranyérem. 1902. borászati kiállítás, Eger; 1. díszoklevél és aranyérem. 1901. temesvári kiállítás I. díj díszoklevél. 1906. Nagyvárad: I. díj díszoklevél.

Bor-sajtók

Legújabb rendszerű „Könyök-szerkezetű”, „Kossuth”, „Hegyalja”, „Mabille” és „Acélorsós”, a magyar bor-termelők legkedveltebb borsajtói.

Legújabb rendszerű,

viznyomású (hidraulikus) kettős kosaru sajtók, nagyüzemi préseléshez.

Sajtóink főelőnye: A must sohasem érintkezik vasrészekkel! Egyszerű kezelés! Óriási erő kifejtés! A törköly egy darabban és könnyen kivethető! Egy ember által könnyen kezelhető!

Borsajtóink az 1907. évi pécsi kiállításon aranyérem és díszoklevéllel kitüntetve.

Szőlőzuzók és bogyzók!

Legjobb aluminium kuphengerű szőlőzuzógépek

Szilágyi és Diszkant gépgyára Miskolc.

Tiszta agyagból készült szép és jó cserép, fali téglák és legszebb

nyersfalazati téglák

és Gyári KÉMÉNY-TÉGLÁK

csak a

Karczagi

Agyagiparnál,

Karczagon szerezhető be, hol egyes waggonrakományok is megrendelhetők.

Pannónia-Szálloda Debreczen

Piac-utca 42. Hungáriával szemben.

50 pazarul berendezett szoba réz-ágyakkal.

Villany, központi fűtés és fürdő. Omnibusz. Utazó uraknak nagy kedvezmény.

Szíves pártfogást kér: Márkus Jenő szállodás és „Dréher” vendéglős.

Butor!

a legegyszerűbbtől a legválasztékosabb izlésűig mindenféle fából. Kész menyasszonyi berendezések, valamint külön szobák, vagy egyes darabok szolid ár és pontos kiszolgálás mellett a legmegbízhatóbban kaphatók

Lefkovits Zsigmond

butorraktárban

Nyiregyházán, Kossuth Lajos-tér (törvényszéki palota mellett.)

Minden jó gazdasszony próbálja meg a

HOFFMANN-féle

pörkölt kávé.

Ma már mindenki tudja, hogy legjobb az Erényi S. „Rádium” Sósorszesz

mert a legtökéletesebb, legmegbízhatóbb háziszer. — Törvényesen védve. —
Őre az egészségnek, fertőtleníti, erősít és edzi az izmokat, fájdalom-
csillapító. Páratlan mint szájviz és bőrápolószer, egy pár csepp a mosdó-
és fürdővizbe öntve, kitűnő hatása. Ne hiányozzon egy háztartásból sem.
Kapható mindenütt 44 fillér, 1 korona 10 fillér és 2 korona 20 filléres üvegekben.

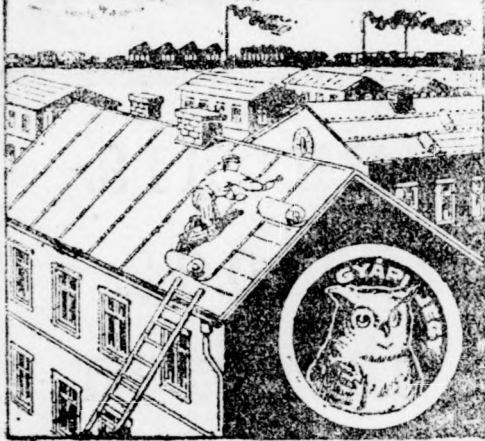
Erényi Sándor-féle RÁDIUM
sósorszesz vállalat

Telefon 273. Nyiregyháza Egyház-u. 10.

Aki egyszer megpróbálja sohasem használ mást!

KOLLARIT

BŐRLEMEZ RUGANYOS, VIHAR-
BIZTOS és IDŐTÁLLÓ
SZAGTALAN FEDÉLLEMEZ

„Kollarit“-bőrlemez

kaucsuk-kompozícióval bevont fedéllemez

„Kollarit“-bőrlemez

mezőgazdasági és gyári épületekre legalkalmasabb

„Kollarit“-bőrlemez

vízhatlan, a legnagyobb viharok ellentáll.

„Kollarit“-bőrlemez

nem kell mázolni és így fentartási költséget nem igényel.

Kapható:

WIRTSCHAFTER ARMIN
vaskereskedőnél, Nyiregyházán.

K. 16407/1912.

Pályázati hirdetmény

fürdői vendéglői üzlet bérbeadására.

Nyiregyháza város írásbeli ajánlati versenyt hirdet a tulajdonát képező Sóstó fürdői vendéglői üzlet bérbeadására.

A bérlet az 1913. évi április hó 16-tól kezdődő 6 évre terjed.

Kikiáltási összeg évi 10000 korona.

A vendéglői üzlethez 3 épületben 34 vendégszoba tartozik, melyeket a tulajdonos város butoroz be.

Az írásbeli ajánlatok szabályszerűen lezárt borítékban a folyó 1912. évi november hó 9-ik napjának délelőtt 10 órájáig adandók be a város polgármesteréhez s azok ezen időpontban fognak nyilvánosan felbontatni.

A részletes ajánlati feltételek és szerződés-minta érdeklődők által a városi gazdasági intézőnél megtekinthetők s megszerezhetők.

Nyiregyháza, 1912. szeptember hó 20-án.

Májerszky Béla,

kir. tanácsos, polgármester.

Étkező - burgonyát

rózsát, fehérét és sárgát mindenkor a legmagasabb napi áron megvesszük. Mintázott ajánlatot kér

13-6-1

AGRICOLA terménykivitel
teli cég.

Budapest, Lónyai-u. 9.

Szabadkézből

eladó Kisvárdán a Szeifried Gyula örökösök tulajdonát képező ingatlan a Gárdor-hegyen 5 hold, a Farkas-hegyen 1 hold kitűnően gondozott és beültetett szőlő, tajgyümölcsfákkal, borhással.

Közel a városhoz, csaknem belterület 8 hold igen jó termőföld;

bent a város legforgalmasabb utcáján, Deák Ferenc-utca 16. sz. ház belsőséggel. Igen alkalmas nagyobb üzem vagy bérháznak. Értekezni lehet:

Özv. Szeifried Gyulánéval

5-1-1

Kisvárdá, Deák Ferenc-u. 16.

K. 16407—1912.

Pályázati hirdetmény

fürdői vendéglői szobabutorok szállítására.

Nyiregyháza város írásbeli ajánlati versenyt hirdet a tulajdonát képező Sóstó fürdői vendégszobákban szükséges butorok szállítására.

A szállitandó butorok részletes kimutatása és a szállítási feltételek a városi gazdasági intézőtől megszerezhetők.

Az ajánlatok írásban, zárt borítékban a folyó 1912. évi november hó 7-dik napjának délelőtt 10 órájáig adandók be a város polgármesteréhez s azok akkor fognak nyilvánosan felbontatni.

Nyiregyház, 1912. szept. 20-án.

Májerszky Béla,

kir. tan. polgármester.